

**Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

Ліна Ільчук

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ
З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА
НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВ У ШКОЛІ»**

Кременець – 2021

УДК 378.016:78(477)

*Рекомендовано до друку рішенням
вченої ради факультету соціально-педагогічної освіти та мистецтв
Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка
(протокол № 5 від 24.12.2021 р.)*

Рецензенти:

Терпелюк В. В. – доцент кафедри педагогіки та психології Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Соляр Л. В. – доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук.

Ільчук Л. П.

Методичні рекомендації до написання та захисту курсових робіт з освітнього компоненту «Теорія та методика навчання мистецтв у школі»: для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2021. 33 с.

Методичні рекомендації розроблені з метою ознайомлення студентів з вимогами щодо написання, оформлення та захисту курсових робіт. У вказівках розкрито основні етапи роботи над курсовим дослідженням з педагогіки, теорії та методики музичної освіти.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
1.1. Основні етапи підготовки курсової роботи та вимоги до її написання.....	7
1.2. Структурні частини та послідовність вирішення завдань курсового дослідження.....	9
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ТЕХНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	14
2.1. Технічні вимоги до оформлення титульної сторінки та тексту.....	14
2.2. Робота з джерелами інформації.....	18
2.3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	19
РОЗДІЛ 3. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	21
3.1. Процедура підготовки і захисту здобувачем курсової роботи.....	21
3.2. Критерії оцінювання захисту курсової роботи.....	22
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25
ДОДАТКИ	26

ВСТУП

Важливою та необхідною складовою професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, що розвиває їхню здатність самостійно шукати, узагальнювати, систематизовувати певну наукову інформацію є підготовка та захист курсових робіт. Водночас такий вид самостійної роботи здобувача сприяє розширенню наукового кругозору, виробленню та удосконаленню дослідницьких навичок і формує готовність до практичної діяльності.

Особливе значення для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво) має виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання мистецтв у школі», що входить до циклу професійної підготовки майбутніх педагогів. Це дає можливість поглибити та розширити теоретичні знання з означеного освітнього компоненту й осмислити суть методичних порад і їх практичну значимість у музично-педагогічній діяльності.

Курсова робота – це самостійне, навчально-наукове дослідження студента. У процесі написання роботи під керівництвом викладачів кафедри студенти опановують методи та набувають умінь здійснення наукового дослідження. Підготовка і написання курсової роботи має допомогти формуванню творчого мислення студента, перевірити навички збирання, аналізу й інтерпретації літературних джерел, вміння формулювати висновки та узагальнювати наукові думки. Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно взаємопов'язана з практичними потребами конкретного фаху.

Мета курсової роботи – поглибити, узагальнити та закріпити знання, отримані здобувачем під час навчання та їх подальше застосування у комплексному вирішенні конкретної проблеми; формування у студентів навичок самостійної роботи над першоджерелами, монографічною, довідковою літературою, фаховими журналами; вміння аналізувати, критично оцінювати і систематизувати матеріал; удосконалення вміння пов'язувати теоретичні знання з практичною діяльністю, здійснювати науково-педагогічне дослідження.

У результаті підготовки, написання курсової роботи у майбутніх учителів музичного мистецтва формуються певні компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності:

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність до самоосвіти та самовдосконалення у процесі оволодіння сучасними знаннями;
- здатність провадження дослідницької та інноваційної діяльності у закладах загальної середньої освіти.

Фахові компетентності:

- здатність оперувати категоріально-поняттєвим апаратом психології і педагогіки; здійснювати ретроспективний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду для розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку історико-педагогічних явищ.
- здатність до розуміння сутнісних особливостей предметної області та оперування професійною термінологією у галузі музичного мистецтва.
- здатність до засвоєння основних категорій музичної педагогіки, пошуку моделей музичного виховання, адекватних сьогоденній культурі і цивілізації.

Програмні результати навчання:

- володіє знаннями основних етапів розвитку психолого-педагогічних наук, що сприяють соціалізації особистості, формуванню її загальної і професійної культури.
- застосовує набуті філософські знання при аналізі історико-культурних процесів становлення української нації.
- демонструє знання основних дефініцій музичної педагогіки, вміння використовувати їх у професійно-творчій діяльності.
- аналізує та використовує в практиці професійної діяльності науково-педагогічну та музично-методичну літературу, а також Інтернет-ресурси.
- демонструє здатність збирати, інтерпретувати, критично аналізувати та застосовувати інформацію для розв’язання навчальних завдань.
- виявляє здатність до саморозвитку та самокорекції знань, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення у галузі музикознавчих питань шкільної освіти.
- виявляє здатність до науково-дослідної діяльності у галузі педагогіки та музичного мистецтва, використання її результатів у професійній практиці.

Крім опрацювання теоретичних джерел та ознайомлення з передовим педагогічним досвідом, студент повинен провести самостійну дослідницьку роботу, що допомагає творчо вникнути в проблему порушену у курсовій роботі і запропонувати власні шляхи її розв’язання.

Працюючи над курсовою роботою, необхідно враховувати ті завдання, які стоять перед школою на сучасному етапі, вміти правильно і послідовно висловлювати власні думки, грамотно систематизувати опрацьований матеріал на основі складеного плану роботи.

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу у закладах вищої педагогічної освіти України курсова робота виконується із метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематику курсових робіт затверджує завідувач кафедри за поданням викладача, який веде лекційний курс. Для опрацювання певної теми призначається керівник – викладач кафедри. Як виняток, окремі теми можуть запропонувати самі студенти, але такі теми повинні погоджуватися із завідувачем кафедри.

Методичні рекомендації до написання та оформлення курсових робіт розроблені на основі нормативних документів Міністерства освіти і науки України: закон України «Про освіту» (2017 р. у редакції від 21.11.2021 р.), закон України «Про вищу освіту» (2014 р. у редакції від 01.01.2019 р.), Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, Положення про організацію самостійної роботи студентів у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Положення про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування в навчальному процесі КОГПА ім. Тараса Шевченка, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Вимоги до оформлення бібліографічного опису узгодженні відповідно до Бюлетня ВАК України згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання».

Розроблені методичні рекомендації призначені забезпечити єдині критерії виконання та оформлення курсових робіт із освітнього компоненту «Теорія та методика навчання мистецтв у школі».

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Основні етапи підготовки курсової роботи та вимоги до її написання

Курсова робота це самостійне дослідження здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у рамках освітньо-професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво) з конкретного проблемного питання. Цей вид науково-дослідницької діяльності здобувачів є формою самостійного пошуку, способом поглибленого вивчення відповідної теми навчальної дисципліни професійного спрямування.

Процес підготовки до написання та захисту курсової роботи проходить під керівництвом науково-педагогічних працівників кафедри, які мають науковий ступінь або вчене звання і є фахівцями в галузі тематики дослідження.

При здійсненні наукової розвідки майбутні вчителі музичного мистецтва насамперед опановують наукові методи дослідження та набувають умінь його проведення. Робота над темою курсової роботи сприяє формуванню творчого мислення студента, розвиває навички збирання, аналізу й інтерпретації наукових джерел і літератури, вміння формулювати висновки та рекомендації. Успішне написання курсових робіт залежить від чіткого дотримання основних вимог, які стосуються насамперед наукового рівня роботи, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також оформлення.

Теми курсових досліджень пропонуються здобувачам відповідно до наукової тематики кафедри, мети і завдань вивчення освітнього компоненту «Теорія і методика навчання мистецтв у школі», а також з урахуванням наукових уподобань майбутніх освітян.

Виконання курсового дослідження передбачає певну послідовність роботи:

1. Вибір теми роботи.
2. Пошук та опрацювання необхідної літератури.
3. Складання плану дослідження.
4. Вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду в певній галузі, відповідній до теми курсової роботи.
5. Експериментальна та дослідницька діяльність у закладі загальної середньої освіти й опрацювання її результатів.
6. Оформлення роботи та підготовка до захисту.

Важливу роль у правильному виконанні цих етапів виконує науковий керівник, який скеровує студента у пошуку наукових та науково-методичних джерел, визначає календарні терміни основних етапів роботи над темою. На першому етапі науковий керівник допомагає здобувачу визначити мету і

завдання дослідження, дає методичні вказівки щодо планування роботи. Другий етап передбачає перевірку та коректування плану, ознайомлення з першочерговими матеріалами, підготовленими студентом, вивченням науково-методичної літератури у галузі теми, рекомендації, щодо її опрацювання, визначення терміну виконання роботи. І третій етап – кінцева перевірка зібраних матеріалів, вказівки щодо загального оформлення курсової роботи.

При опрацюванні будь-якої теми насамперед потрібно детально ознайомитись з теоретичними, методичними та мистецтвознавчими науковими джерелами, що є необхідними для глибокого і різнобічного змістового розкриття тематики.

Важливим етапом роботи є опрацювання, критичний аналіз та узагальнення передового педагогічного досвіду, музичного матеріалу відповідно до теми курсової роботи, уміння викласти власну позицію відносно даної проблеми відповідно до результатів дослідницької діяльності в школі.

Складаючи план дослідження, необхідно дотримуватися певних правил, виділяючи у структурі дослідження вступ, основну частину, висновки та список використаної літератури.

У вступі потрібно обґрунтувати актуальність вибраної теми, розкрити її практичне значення в контексті музично-виховної роботи в сучасній новій українській школі, стисло охарактеризувати основні літературні джерела, що використані у підготовці до написання курсової роботи, узагальнити наукові думки вчених, вказавши, з якими положеннями можна погодитись, а які є спірними. Студент також аргументує вибір теми, виходячи з актуальних проблем музичного виховання дітей і власних педагогічних спостережень.

Основна частина курсового дослідження складається з розділів, які в свою чергу діляться на параграфи. Можливий і такий варіант, коли в основній частині викладаються основні питання без поділу на розділи і параграфи. Тут (або в додатках) можна розмістити практичні матеріали — пісенний чи інший нотний матеріал, сценарії, світлини, плани, конспекти, схеми, таблиці, зразки учнівських робіт тощо. Цей матеріал повинен бути систематизованим, пронумерованим, позначеним цифрами та відповідними підписами.

У висновках стисло викладаються основні теоретичні думки, що висвітлені у роботі, а також узагальнюються дані, отримані в результаті проведення експерименту.

У список використаної літератури повинні бути внесені першоджерела в алфавітному порядку (не менше 30 джерел).

Вимоги до курсової роботи:

1. На належному теоретичному та практичному рівні висвітлити тему на основі ґрунтовного опрацювання сучасних психолого-педагогічних і музично-педагогічних досліджень.

2. Показати вміння:

➤ обґрунтовувати актуальність теми, її значення для ефективності музично-виховної роботи в школі;

➤ працювати над науково-педагогічною та методичною літературою;

➤ застосовувати аналітичний підхід до передового та власного педагогічного досвіду;

➤ доцільно використовувати вітчизняний та міжнародний досвід при висвітленні досліджуваних питань;

➤ правильно і грамотно оформляти курсову роботу та бібліографію відповідно до сучасних вимог.

➤ узагальнювати матеріали та застосовувати сучасні методи і методики наукових досліджень;

➤ використовувати сучасні інформаційні технології;

Таким чином, зміст курсової роботи має свідчити про рівень фахової підготовленості здобувача до майбутньої професійної діяльності та здатність використовувати набуті в процесі навчання теоретичні загальні та фахові компетентності.

1.2. Структурні частини та послідовність вирішення завдань курсового дослідження

Незалежно від обраної теми структура курсової роботи ідентична і повинна містити наступні структурні компоненти:

1. Титульний аркуш.

2. Зміст курсової роботи із зазначенням переліку основних понять, вступу, заголовків розділів, параграфів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел та сторінок, на яких вони розміщені.

3. Вступ.

4. Основна частина, яка включає два розділи, у кожному із яких розкривається по два-три параграфи, висновки до розділів.

5. Висновки.

6. Список використаних джерел.

7. Додатки.

ВСТУП

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми (2-3 абзаци). Шляхом критичного аналізу доводиться важливість, теоретична і практична значущість проблеми. Висвітлення актуальності має бути логічним, послідовним, не багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання. У вступі передбачається наявність протиріч, розв'язання яких передбачає організацію наукового пошуку з метою вирішення виділених суперечностей. Відповідно до актуальності наукового дослідження визначається, мета, завдання об'єкт і предмет дослідження.

Мета курсової роботи пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також його кінцевим результатом, шляхами розвідки, вона майже повністю співпадає із формулюванням теми.

Об'єкт, предмет та мета окреслюють галузь педагогічної діяльності, що досліджується. Однак, вони не розв'язують обраний автором принциповий шлях реалізації поставленої проблеми. Він розкривається у провідній ідеї дослідження і формулюється у вигляді гіпотези.

Для досягнення поставленої мети дослідження здобувач визначає послідовне виконання відповідних завдань. **Завдання дослідження** – це перетворення конкретної ситуації для досягнення поставленої мети.

Написання курсової роботи передбачає постановку та вирішення ряду наступних завдань:

- обґрунтування теоретичних питань проблеми дослідження;
- теоретико-узагальнююче вивчення досліджуваної проблеми, накопичення даних, аналіз і систематизація їх, виявлення типового стану, недоліків, вивчення передового досвіду;
- обґрунтування системи заходів щодо вирішення проблеми, розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці відповідних установ і організацій.

Об'єкт дослідження – це явище, процес, який породжує проблему і прагне вивчення, іншими словами це те, що досліджується. Об'єкт – поняття ширше за предмет дослідження.

Наприклад: «процес професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва» або «процес музично-естетичного виховання школярів».

Предмет дослідження міститься у межах об'єкта дослідження. Предмет – це те, що у цьому об'єкті має наукове пояснення, тобто як категорії наукового процесу вони співвідносяться між собою як загальне і

часткове, предмет визначає тему розвідки, тобто, на що спрямовується дія у дослідженні.

Наприклад:

- здійснити аналіз основних аспектів досліджуваної проблеми у педагогічній літературі;
- обґрунтувати вікові особливості творчого розвитку ...;
- визначити та охарактеризувати основні поняття досліджуваної проблеми;
- схарактеризувати види творчої діяльності ... ;
- обґрунтувати значення ... ;
- розкрити методику застосування ...

Далі вказуються методи наукового дослідження, які було застосовано для розв'язання поставлених завдань.

Приміром: теоретичний аналіз науково-педагогічної та методичної літератури в галузі музичного й інших видів мистецтва, синтез, узагальнення, порівняння, конкретизація. Емпіричного рівня: аналіз і вивчення передового досвіду вчителів музичного мистецтва та власних спостережень під час навчально-педагогічної практики.

Вступ завершується уточненням обсягу курсової роботи: (кількості сторінок, опрацьованих джерел, малюнків, таблиць, додатків).

Наприклад: Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Список використаної літератури включає 34 найменування. Робота містить 5 рисунків, 2 таблиці і 1 гістограму та викладена на 36 сторінках друкованого тексту.

Необхідно пам'ятати, що оптимальний обсяг вступу не повинен перевищувати 3-4 сторінки.

ОСНОВНА ЧАСТИНА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основна частина курсової роботи включає два розділи та по два-три параграфи до кожного розділу.

Кожний розділ і висновки курсової роботи починаються із нової сторінки, а перед текстом зазначається назва того чи іншого розділу. Розділи роботи повинні бути логічно зв'язаними між собою, викладеними в єдиному стилі; закінчуватись написанням узагальнюючих висновків (1-2 ст.).

РОЗДІЛ І

У першому розділі узагальнюються теоретичні положення, які висвітлюються у першому параграфі. Розглядається історичний аспект наукової проблеми, аналіз джерел інформації, передового педагогічного

досвіду. Дотримуючись хронологічного порядку, коротко зазначається, як тема роботи висвітлюється у наведеній науково-педагогічній, методичній та спеціальній літературі; хто із відомих педагогів, науковців займався дослідженням визначеної проблеми; особливості розв'язання проблеми у психолого-педагогічних дослідженнях. В огляді опрацьованих джерел окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за визначеною темою. Стисло, критично аналізуючи напрацювання відомих, науковців, педагогів-практиків, студент повинен назвати ті питання, що залишилися невирішеними, визначити своє місце у розв'язанні проблеми.

У другому параграфі, як правило, здійснюється категоріальний аналіз визначених основних дефініцій дослідження, розкриваються вікові особливості музичного розвитку школярів, якщо є потреба відповідно до тематики дослідження або ж обґрунтовуються особливості розвитку того чи іншого педагогічного явища у контексті музичного виховання учнів.

У висновках до першого розділу передбачається узагальнення проаналізованого матеріалу й окреслення перспектив вивчення питань у наступних параграфах другого розділу.

РОЗДІЛ II

У другому розділі, який включає два-три параграфи, описуються конкретні напрацювання автора відповідно до теми курсової роботи: організаційна модель, програми, заходи, розробки вправ, методів, форм, методик впровадження власних напрацювань. Обґрунтовується вибір напрямку досліджень, наводяться методи вирішення поставлених завдань.

Висновки до другого розділу передбачають систематизацію та узагальнення розглянутого матеріалу.

Кожен розділ курсової роботи передбачає орієнтовно 15 сторінок набраного тексту.

ВИСНОВКИ

Наступним структурним компонентом курсової роботи є загальні висновки, у яких викладаються найбільш важливі наукові результати, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми, її значення для педагогічної науки і шкільної практики. Висновки оформлюються у вигляді окремих тез. У них лаконічно викладаються узагальнення, здобуті під час виконання роботи. Дуже важливо, щоб вони відповідали завданням, поставленим на початку виконання курсової роботи (у вступі). Висновки зазначаються із нумерацією чи без нумерації окремих положень. Однак, кожне нове положення – щоразу з абзацу. У кінці

висновків можна окреслити перспективи подальших досліджень із обраної теми.

Обсяг загальних висновків та рекомендацій складає 2–3 сторінки. Нижче пропонуємо зразок оформлення висновків до курсової роботи. Рекомендуємо використовувати наступні словосполучення:

«У курсовій роботі здійснено теоретичний аналіз та запропоновано шляхи практичного вирішення актуальної проблеми ...». «Отримані результати дозволяють сформулювати такі загальні висновки: ...». «На підставі аналізу сучасної психолого-педагогічної і музикознавчої літератури розглянуто питання ...». «Визначено й обґрунтовано ...».

«Охарактеризовано сутність основних понять порушеної проблеми наукового пошуку ...». «Досліджено зв'язок із ... », «Прослідковано, що ...», «Розкрито значення взаємозв'язків ...», «Висвітлено паралелі між ...», «Продемонстровано розвиток ...».

«Здійснене курсове дослідження не претендує на вичерпне вирішення всіх аспектів окресленої проблеми ...». Можна також додати, що є перспектива нового, поглибленого дослідження даного питання, втім варто розпочинати його у контексті постановки іншої мети та завдань.

ДОДАТКИ

Наступним структурним компонентом курсової роботи є додатки, де розміщується важливий практичний матеріал, який необхідний для конкретизації теми курсової роботи. Це можуть бути додаткові ілюстрації і таблиці, що через великий обсяг, специфіку викладу чи форму відображення не можуть бути внесені в основну частину роботи. При цьому в тексті дослідження в дужках вказується номер додатку та відповідна сторінка. Додатки можна позначати цифрами або буквами алфавіту.

У додатках вміщують матеріал, який:

– є необхідним для повноти курсової роботи, однак включення його до основної частини наукової роботи може змінити впорядковане і логічне уявлення про дослідження;

– не може бути розміщений в основній частині курсової роботи через великий обсяг або способи його відтворення.

У додатки можуть бути включені: таблиці, схеми, діаграми, графіки; додаткові ілюстрації, таблиці; оригінали фотографій, формули, опис комп'ютерних програм, розроблених у процесі виконання роботи, опрацьований здобувачем матеріал (конспекти уроків, тексти контрольних робіт та інші матеріали, які допомагають різнобічно розкрити головну ідею курсової роботи).

РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ТЕХНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Технічні вимоги до оформлення титульної сторінки, тексту, додатків і літератури

На титульному аркуші курсової роботи зазначається: повна назва закладу вищої освіти (вгорі), факультет і кафедра на якій виконано роботу. Нижче, по середині аркуша – курсова робота з «Теорії і методики навчання мистецтв у школі» і тема курсового дослідження.

Далі, по правому боці аркушу зазначається курс, група й освітньо-професійна програма за якою навчається здобувач, рівень вищої освіти, ініціал і прізвище автора. Нижче ініціал і прізвище керівника, його науковий ступінь і вчене звання, а також ініціали, прізвища, наукові ступені та вчені звання членів комісії по захисту. Внизу, посередині – місто та рік виконання роботи.

Зміст подається на початку курсової роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків (додаток Б).

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подають у курсовій роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо.

Після опрацювання підібраних відповідно до теми курсової роботи джерел інформації, консультацій із науковим керівником, спостережень в автора курсової роботи накопичується достатній матеріал, на ґрунті якого він повинен написати курсову роботу.

Текст курсової роботи – це послідовний виклад матеріалу з потрібними логічними доведеннями, ілюстраціями, прикладами.

Текст набирають на комп'ютері. Обсяг курсової роботи повинен складати 30–35 сторінок для студентів денної форми навчання та 25–30 сторінок для студентів заочної форми навчання.

Основний зміст визначеної теми курсової роботи повинен розміщуватися у відповідній послідовності до логіки та хронології розвитку проблеми.

Курсову роботу рекомендується виконувати спочатку у чорновому, електронному варіанті. Це дозволяє вносити у текст необхідні зміни і

доповнення як з ініціативи самого автора, так і у зв'язку із зауваженнями наукового керівника чи консультанта.

Виконана у чорновому варіанті курсова робота подається студентом на перегляд науковому керівнику. З урахуванням зроблених ним зауважень, автор вносить до неї необхідні зміни та доповнення. Після остаточного погодження із керівником чорнового варіанту роботи, можна оформляти чистовий варіант.

Перед тим, як роздруковувати чистовий варіант роботи, його потрібно старанно ще раз перевірити, уточнити назви розділів, параграфів, послідовність розміщення матеріалу, перевірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань висновків та рекомендацій.

Виклад тексту курсової роботи передбачає дотримання наступних правил:

– курсову роботу друкують через 1,5 інтервали у розрахунку не більше 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8 мм. (кегель 14) на одній стороні аркуша паперу формату А-4;

– шрифт – Times New Roman (для виділення окремих прикладів, понять допускається використання інших шрифтів: напівжирний, курсив, напівжирний курсив; підкреслення не допускаються);

– розмір шрифту – 14; верхній і нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм.;

– заголовки структурних компонентів курсової роботи: ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, ДОДАТКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ друкують великими жирними літерами симетрично до тексту;

– заголовки параграфів друкують маленькими літерами (окрім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається із двох або більше речень, їх розділяють крапкою;

– відстань між структурними компонентами курсової роботи (заголовками), розділами, параграфами та текстом повинна відповідати 1-му інтервалу;

– кожен структурну частину курсової роботи, окрім параграфів, потрібно починати з нової сторінки;

– відстань між параграфами повинна відповідати трьом інтервалам;

– нумерацію сторінок, розділів, параграфів, малюнків, таблиць подають арабськими цифрами без знака № у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці; першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який

включають до загальної нумерації сторінок; номер сторінки на титульному аркуші не пропоставляється;

– абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1, 25 см;

– не допускається розміщення назв розділів, параграфів у нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту;

– номер параграфу складається із номера розділу та порядкового номера параграфу, відокремлених крапкою;

– після номеру параграфу крапку не ставлять, наприклад: 1.1, 1.2 і т.д.

– фотознімки розміром менше за формат А4 мають бути наклеєні на аркуш білого паперу формату А4;

– ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під ілюстрацією;

– за необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підмалюнковий текст);

– ілюстрація позначається словом «Рисунок – рис.», що разом із назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад, «Рис. 2.1 Характер і темперамент»;

– ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках;

– номер ілюстрації складається із номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: Рис. 2.1 – це перший рисунок другого розділу;

Приклад оформлення рисунку:

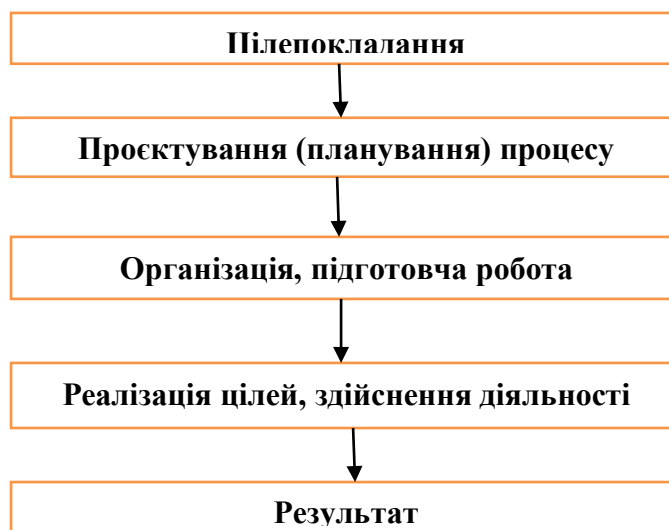

Рис. 1.2. Алгоритм утілення освітніх технологій в навчальний процес.

– таблицю потрібно розташовувати безпосередньо після тексту у якому вона згадується вперше або на наступній сторінці;

- на всі таблиці має бути посилання у тексті курсової роботи;
- таблиці нумеруються арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках;
- номер таблиці складається з номера розділу і номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу;
- таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (окрім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці;

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.2.

Рівні готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до використання СОТ у професійній діяльності на констатувальному етапі експерименту (%)

Критерії	Рівні сформованості		
	високий	середній	низький
Мотиваційний	15	25	60
Когнітивний	6	28	66
Діяльнісний	4	24	72
Оцінювальний	12	36	52
Середнє значення	9,3	28,2	62,5

– формули і рівняння подають посередині сторінки симетрично тексту окремим рядком одразу після тексту, у якому їх згадано. Наприклад:

Показник сформованості кожного досліджуваного критерія вираховували за формулою:

$$K_i = \frac{1}{n} \sum_1^m x_i m_i$$

де K_i – досліджуваний критерій;

x_i – і-тий член ряду показників (значення, ознака, прояв в реальному педагогічному процесі),

m_i – частота повторень,

n – загальна кількість ознак, чинників, проявів.

– додатки потрібно оформлювати як продовження тексту на його наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті;

– кожний додаток повинен починатися із нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі, малими літерами з першої великої, розміщений посередині сторінки. У правому верхньому кутку рядка над заголовком малими літерами із першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток» і велика літера А, Б, В або ж 1, 2, 3, що позначає додаток, наприклад, «Додаток Б» і т.д.

– додатки повинні мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок.

2.2. Робота з джерелами інформації

У процесі підготовки до написання курсової роботи підбираються і вивчаються джерела, складається бібліографія. Бібліографія – це перелік джерел, використаних студентом під час написання роботи.

Інформаційними джерелами для курсової роботи можуть бути підручники, посібники, монографії, офіційні державні документи (директиви, накази, постанови керівних органів), документація, сайти мережі Інтернет). Дієву допомогу студенту у цьому надає науковий керівник, а також працівники бібліотек. Самостійний пошук джерел інформації здійснюється за допомогою бібліотечних каталогів (систематичного, алфавітного), реферативних журналів, бібліографічних довідників. Особлива увага звертається на періодичні видання: газети, журнали, у яких можна знайти останні результати досліджень спеціалістів.

Методика вивчення інформаційних джерел як основа наукового дослідження у курсовій роботі, залежить від характеру й індивідуальних особливостей студента – загальноосвітнього рівня й спеціальної підготовки, ерудиції та особливостей пам'яті, звичок і працездатності.

Окрім того, доцільним є дотримання загальних правил опрацювання джерел інформації. Спочатку потрібно ознайомитись із основними джерелами (підручниками, посібниками, науковими статтями), а потім – прикладними (законодавчими актами, інструктивними матеріалами, інформацією про конкретні дослідження тощо).

Відібраний матеріал підлягає уважній обробці. Попереднє ознайомлення включає побіжний огляд змісту, читання передмови, анотації. Розділи, що мають особливе значення для курсової роботи, старанно обробляють, звертаючи особливу увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення

проблемних питань обраної теми, дискусійні питання, наявність різних точок зору й протиріч.

Під час роботи з різними джерелами інформації рекомендується спочатку робити на окремих аркушах (картках) необхідні нотатки та помітки із зазначенням номера сторінок; у верхній частині зазначається розділ курсової роботи і питання, яких стосуються ці виписки та помітки. Потім цей матеріал систематизують. У процесі написання роботи не можна допускати наведення фактів без відповідного їх аналізу та висновків, тобто декларативності (позиції автора без доведення). Основні положення роботи потрібно доводити за допомогою спостережень, вони повинні бути мотивовані, підтверджені фактами, прикладами із практики роботи. Ілюстративний матеріал (карти, схеми, таблиці, рисунки, діаграми, фотознімки тощо) повинні пов'язуватися із текстом, підтверджувати головну ідею курсової роботи.

Зверніть увагу!

Згідно вимог щодо оформлення бібліографічного опису електронні ресурси, а також література іноземною мовою ставляться у кінці списку використаних джерел. Нижче пропонується зразок оформлення бібліографічного опису списку джерел інформації.

2.3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Досить часто у науковому дослідженні використовуються цитати із джерел інформації. Вони повинні підтверджувати думку автора курсової роботи авторитетним висловлюванням вченого або текстом офіційного документа.

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться у дослідженні, або на ідеях і висновках, із яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких, присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи та перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформляються у вигляді цитати із посиланням на першоджерело). Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату та не допуску роботи до захисту.

Посилання подаються у тексті роботи в квадратних дужках – [14, с. 20]. Перша цифра – номер опрацьованого джерела у списку літератури; друга – номер сторінки.

Приклад: Цитата у тексті: «наукові інтереси педагогічної інноватики пов'язані із вивченням інноваційних процесів у системі освіти і виховання» [14, с. 27].

Відповідний опис у переліку посилань:

14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. К.: Академвидав, 2004. 352 с.

Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст. Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати двох, трьох абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати двох-трьох. Не потрібно подавати цитати у висновках.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться у тій граматичній формі, в якій поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, які викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз “так званий”;

б) цитування повинне бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні не допускається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути гранично точним у викладенні, думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) цитування не повинно бути ані надмірним, ані недостатнім;

РОЗДІЛ 3. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Процедура підготовки і захисту здобувачем курсової роботи

Процедура підготовки до захисту курсової роботи включає остаточну перевірку тексту, позитивний відгук і рецензію наукового керівника, а також довідку про перевірку на плагіат. Відповідно до вимог має бути не менше 50 % унікальності тексту, після чого відбувається допуск здобувача до захисту. У рецензії має бути обов'язково вказано:

Курсова робота Іванова І. І. (тема роботи) повністю/частково відповідає/не відповідає вимогам, які висуваються до курсових робіт і може бути/не може бути рекомендована до захисту.

Захист курсової роботи проводиться згідно встановленого порядку кафедрою: визначається день, час, місце захисту. Захист відбувається у такій послідовності:

1. Виступ студента. У своєму виступі автор курсової роботи коротко ознайомлює присутніх членів комісії зі змістом роботи, специфікою експериментального дослідження, його результатами та власними пропозиціями. Тривалість виступу – до 5–7 хвилин.

2. Відповіді на запитання. Після виступу студент відповідає на запитання членів комісії та присутніх колег-студентів, при потребі відстоюючи власну точку зору щодо розв'язання даної проблеми.

3. Пропозиції наукового керівника щодо оцінки дослідження.

4. Остаточна оцінка курсової роботи студента членами комісії, яка складається з викладачів відповідних кафедр.

Якщо робота не допущена до захисту або виконана на оцінку нижче 60 балів, то в такому разі здобувач має виконати нову курсову роботу з урахуванням зауважень наукового керівника та членів комісії у встановлені кафедрою терміни.

3.2. Критерії оцінювання захисту курсової роботи

Оцінювання захисту курсової роботи здійснюється комісією, до складу якої входять науково-педагогічні працівники кафедри з науковим ступенем або вченим званням.

При оцінюванні курсової роботи враховуються такі аспекти:

- рівень обґрунтування актуальності теми;

- якість опрацювання літератури та глибина її аналізу;
- глибина аналізу передового педагогічного досвіду;
- якість проведення експерименту і аналізу його результатів;
- творчий підхід студента до дослідження;
- ступінь самостійності в написанні роботи;
- ставлення студента до роботи;
- вміння чітко і грамотно висловлювати та аргументувати власні думки і погляди;
- літературно-стилістична грамотність та рівень мовної культури;
- правильність оформлення роботи.

Критерії оцінювання захисту:

– оцінка «відмінно» (90–100 балів) виставляється здобувачу, якщо курсова робота повністю відповідає вимогам методичних рекомендацій, виконання на високому теоретичному рівні, має елементи самостійного дослідження, студент упевнено відповідає на поставлені питання;

– оцінка «добре» (75–89 балів) ставиться, якщо курсова робота повністю відповідає вимогам, але відсутнє критичне ставлення до використаних джерел та літератури; в процесі відповідей на окремі питання було допущено невеликі помилки, в цілому здобувач показав достатнє розуміння проблем курсової роботи а володіння її матеріалами;

– оцінка «задовільно» (60–74 балів) виставляється за наявністю наступних ознак: у роботі допущено порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, наявні окремі помилки неточності, не сформульовані або не обґрунтовані пропозиції і рекомендації з теми дослідження, допущені помилки в оформленні роботи, численні граматичні та стилістичні помилки; посилки під час захисту здобувач не завжди вірно відповідав на питання або не може наводити аргументи;

– оцінка «незадовільно» (менше 60 балів) виставляється здобувачу, коли робота виконана не самостійно (зокрема, переважає механічне переписування джерел), не враховано останні наукові доробки та тенденції, містить істотні помилки, має посилання тільки на застарілі джерела тощо, не відповідає більшій частині вимог, зміст теми не розкрито, містить плагіат, в процесі захисту студент не висвітлив основних положень роботи.

Таблиця 1. Порядок переведення рейтингових показників відповіді у європейські оцінки ECTS

Оцінка у балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Роз'яснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінна відповідь лише з незначною кількістю помилок).
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками).
75-81		C	Добре (в загальному вірна відповідь з певною кількістю суттєвих помилок).
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогана відповідь, але зі значною кількістю недоліків).
60-66		E	Достатньо (відповідь задовольняє мінімальні критерії)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

При оцінюванні курсового дослідження оцінка 100 балів розподіляється за такими видами роботи наступним чином:

- ✓ змістове наповнення – до 50 балів;
- ✓ технічне оформлення – до 25 балів;
- ✓ захист роботи – до 25 балів.

Найкращі курсові роботи можуть бути рекомендовані комісією по захисту до участі у конкурсах студентських наукових робіт, доповідей результатів дослідження на наукових конференціях, круглих столах, засіданнях наукових гуртків чи проблемних груп.

ВИСНОВКИ

Виконання здобувачами вищої освіти курсових робіт є однією із важливих і обов'язкових форм підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Цей вид навчально-дослідницької діяльності забезпечує формування у майбутніх учителів музичного мистецтва творчого підходу до організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

Оформлення та зміст кожної курсової роботи повинні відповідати вимогам викладеним у цих методичних рекомендаціях. Зміст роботи має різнобічно та логічно розкривати заявлену тему і не зводиться до набору не пов'язаних між собою окремих термінів і фактів. При написанні тексту доцільно звертати увагу на стиль висловлювання: не потрібно використовувати довгі, заплутані речення; не варто застосовувати часто вживані, малоінформативні штампи; намагатися висловлювати думки просто і наочно; абзаци не повинні складатися з одного довгого речення.

Робота повинна бути оформлена згідно вимог, графічні дані повинні бути оброблені в пакеті Microsoft Office. Кожне висунуте положення має бути теоретично обґрунтоване й підтверджене відібраним і систематизованим фактичним і статистичним матеріалом. Усі таблиці, діаграми, графіки, діаграми, що використовуються в тексті, мають бути відповідним чином анотовані та підлягають аналізу. За відсутності такого аналізу даний наочний посібник не тільки не вважався б активом для роботи рецензентами, але також розглядався б як пасив, знижений через неможливість представити матеріал дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьєв А. О., Кузькін Є. В. Основи наукових досліджень: навч. посібн. Харків: Вид. ХНЕУ, 2005. 96 с.
2. Веселков Ф.С., Нинциев К.Х. Методическое пособие по написанию и защите дипломных работ. СПб, 1996. 55 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 374 с.
4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Вінниця : ТОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
5. Грицан О.А., Кохан Н.В., Питльована В.П. Методичні вказівки щодо виконання, оформлення та захисту курсових робіт. Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 30 с.
6. ДСТУ 8302:2015. Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний з 2016-07-01. Київ: ДП «УКР НДНЦ». 2016. 16 с.
7. Кловак Г.Т. Методика підготовки і захист дипломних робіт: навч.-метод. посібн. К.: Науковий світ. 2002. 84с.
8. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень : навч. посібн. Чернігів : Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. 260 с.
9. Методичні рекомендації до виконання і захисту курсових робіт : метод. посібн. / авт.-уклад. Гутник М.І., Ключко А.О., Прокопчук Т.П. Біла Церква, 2012. 24 с.
10. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. Київ: ЦНЛ, 2003. 116 с.
11. Рудницька О.П. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посібн. /О.П.Рудницька, А.Г.Болгарський, Т.Ю.Свістельнікова. К., 1998. 143 с.
12. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень : навч. посібн. К. : РННЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

РОЗВИТОК МУЗИКАЛЬНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Здобувача першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
I курсу 12 Мс групи
спеціальності 014 Середня освіта
(Музичне мистецтво)
(ініціали, прізвище)

Науковий керівник:
науковий ступінь вчене звання
(ініціали, прізвище)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

1. _____

2. _____

3. _____

Кременець, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ І	7
1.1.....	7
1.2.....	12
1.3.....	18
РОЗДІЛ ІІ	25
2.1.....	25
2.2.....	31
ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
ДОДАТКИ	43

Зразок оформлення бібліографічного опису списку джерел
(згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок)
(код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S.

	Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінальновиконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба

	педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання	
Книги	<p>1. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241.</p> <p>4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науковопопулярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
Статті із продовжуваних та періодичних видань	<p>1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>3. Загірняк М., Костенко А. Про користування</p>

	<p>можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55.</p> <p>4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17.</p> <p>5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p> <p>8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. <i>Political Science</i>. 1991. № 2. P. 15–43.</p>
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Балансбюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім.</p>

	В. Стефаніка НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шилияев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. инт»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія

	<p>Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с.</p> <p>3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p> <p>4. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.</p>